

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Finansów
Publicznych**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO MONITOROWANIA
WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW UNIJNYCH
(NR 2)
z dnia 15 maja 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych

– podkomisji stałej do monitorowania wykorzystania środków unijnych (nr 2)

15 maja 2024 r.

Podkomisja stała do monitorowania wykorzystania środków unijnych, obradująca pod przewodnictwem posła **Sylwestra Tułajewa (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, zapoznała się z:

– informacją na temat zmian w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności przyjętą uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2024 roku w sprawie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2024-2027.

W posiedzeniu udział wzięła: **Monika Dołowiec** dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bogdan Wojtów** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw monitorowania wykorzystywania wykorzystania środków unijnych.

Witam serdecznie przybyłych państwa posłów. W sposób szczególny witam gości. Witam panią dyrektor Monikę Dołowiec – panią dyrektor Departamentu Koordynacji KPO Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Witamy panią dyrektor na posiedzeniu naszej podkomisji.

Zasadniczym tematem dzisiejszego spotkania, dzisiejszego posiedzenia jest informacja Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej na temat zmian w Krajowym Planie Odbudowy. Jest to związane z przyjętą przez Radę Ministrów 30 kwietnia uchwałą właśnie na temat zmian Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Przede wszystkim skupiamy się na tych zasadniczych tematach. Mówimy o zmianach dotyczących 6 z 7 komponentów. W sposób szczególny chciałbym zwrócić uwagę i również prosić panią dyrektor, abyśmy skupili się przede wszystkim na tych najważniejszych zmianach finansowania KPO, ale również na tych najważniejszych zmianach inwestycyjnych. Dzisiaj z pewnością temat jest bardzo mocno złożony i rozbudowany, niemniej jednak chciałbym, żebyśmy w taki sposób niezwykle merytoryczny skupili się na tych zmianach, żebyśmy się z nimi bardzo dokładnie zapoznali. Tak, jak wspomniałem, tematy związane z właśnie z finansowaniem, ze zwiększeniem budżetu na poszczególne inwestycje, ale również te zmiany, które wydają się niezwykle ciekawe, zmiany inwestycyjne. Wiele osób pyta o temat bonu na laptopa, ale jest również szeroko omawiana sprawa dopłat czy też wsparcia dotyczącego nabycia pojazdów elektrycznych.

Przewiduję to w taki sposób, że teraz za chwilę oddam głos pani dyrektor. Później państwo posłowie, jeżeli będą jakieś pytania takie doprecyzowujące. Przypomnę i zaznaczę, że nasze posiedzenie podkomisji nie może trwać dłużej niż godzinę, ponieważ o godzinie 12:00 mamy posiedzenie Komisji Finansów Publicznych i tam będziemy brać aktywny udział w rozpatrywaniu ustawy, więc posiedzenie potrwa nie dłużej niż do godziny 10:50, a jeżeli będą jakieś pytania i temat będzie bardzo rozbudowany,

to wtedy po prostu spotkamy się na kolejnym posiedzeniu, aby domówić szczegóły. Nie przedłużam. Pani dyrektor, proszę o zabranie głosu.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Dzień dobry państwu. Dobrze, postaram się skrótkowo opowiedzieć o tym, co zamierzamy zmienić w Krajowym Planie Odbudowy. Na początku należy zaznaczyć, że decyzja o kolejnej rewizji KPO wynika z przeglądu reform inwestycji, jaki przeprowadziliśmy na początku tego roku w celu zidentyfikowania takich elementów KPO, które obciążone są bardzo poważnym ryzykiem niezrealizowania w terminie wdrażania programu, czyli maksymalnie do końca sierpnia 2026. Rewizja jest podporządkowana temu, żeby wyeliminować z KPO takie właśnie ryzyka w celu ograniczenia prawdopodobieństwa zmniejszonych refundacji za kolejne wnioski o płatność. Oczywiście rewizji przyświecał również taki cel, żeby ograniczyć wkład budżetu państwa w realizację KPO, czyli są takie inwestycje w części pożyczkowej KPO, które są finansowane de facto przez budżet państwa po to, żeby beneficjenci otrzymywali dotacje. Dotyczy to głównie JST (jednostek samorządu terytorialnego). Mieliśmy więc również na uwadze to, żeby ograniczyć część finansowania tych inwestycji pożyczkowych przez budżet państwa, przesuwając je do części granatowej. O tym za chwilę powiem. Oczywiście mieliśmy na celu utrzymanie tych najważniejszych społecznie i gospodarczo ważnych elementów KPO – reform i inwestycji. Rewizja w praktyce wyszła całkiem spora, czyli zmieniamy 6 z 7 komponentów. Nie ruszamy siódmego komponentu, który dotyczy jakości stanowienia prawa i jakości instytucji, które realizują KPO. W wartościach liczbowych zmieniamy 14 z 55 reform, jakie mamy w KPO i 27 z 56 inwestycji.

Całość zmian KPO była szeroko konsultowana społecznie, czyli przez miesiąc od 15 marca do 15 kwietnia trwały konsultacje społeczne z szerokim udziałem różnego rodzaju partnerów. Przekazaliśmy również ten projekt rewizji do konsultacji do KWRIRST, RDPP i RDS. Oczywiście w te rozmowy były włączone wszystkie resorty, które zgłaszały zmiany. Równolegle do trwających konsultacji konsultowaliśmy de facto proponowane zmiany z Komisją Europejską po to, żeby nie narazić się na sytuację, kiedy po wysłaniu formalnego wniosku o płatność Komisja nie będzie w stanie wydać pozytywnej opinii. Wszystko to nas doprowadziło szczęśliwie do 30 kwietnia, kiedy to Rada Ministrów zaakceptowała proponowane zmiany w KPO i przyjęła uchwałę, która dała mandat Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej do wysłania tego formalnego wniosku o rewizję do komisji, co stało się właśnie 30 kwietnia, i rozpoczęcia formalnych negocjacji z komisją. W związku z tym jesteśmy jakby tak na takim etapie formalnych negocjacji z komisją i dlatego też o części rzeczy nie mogę mówić jako o finalnych zmianach. Będę więc opowiadać o tym, co wysłaliśmy do komisji, ale w ciągu tych najbliższych dwóch miesięcy, które komisja ma na ocenę formalną zaproponowanych zmian, część rzeczy będzie się jeszcze cały czas rozstrzygać. Zasygnalizuję, o które to głównie rzeczy chodzi. Spodziewamy się tej decyzji pozytywnej komisji w drugiej połowie czerwca. W następstwie 16 lipca liczymy, że Rada ECOFIN zatwierdzi zmienioną decyzję przyjmującą KPO, co zakończy proces rewizji KPO. Ja tylko powiem, że musimy przejść przez cały ten proces po to, żebyśmy mogli wysłać kolejne wnioski o płatność dla KPO, które liczymy, że wyślemy na przełomie sierpnia i września.

Przechodząc teraz do zakresu rewizji, skupię się na inwestycjach, ale powiem może o 2-3 reformach, bo one również mają wpływ na to, co w tych inwestycjach się wydarzy. W większości reform, tak naprawdę dla 9 reform poprzysuwaliśmy terminy realizacji, czyli urealniamy je do możliwości, jakie stwarza proces legislacyjny, natomiast dla części reform otworzyliśmy dyskusję z komisją na temat zmiany zakresu reform po to, żeby wypracować tak zwaną lepszą alternatywę. Taką reformą, którą zmieniamy, jest reforma dotycząca długoterminowej opieki, czyli w ślad za rekomendacjami raportów Banku Światowego próbujemy określić, jaki byłby ten pierwszy etap reformy, bo oczywiście wszystkiego nie da się zreformować w ciągu 2 lat. Natomiast może ważne jest to, że w kontekście tej reformy został zaproponowany tak zwany bon senioralny, który

ma dać takie podwaliny finansowania opieki długoterminowej, ale również sama reforma ma określić standardy tej opieki na przykład.

W przypadku reformy dotyczącej restrukturyzacji szpitali publicznych są również duże zmiany, które polegają głównie na tym, że próbujemy rozbić tę reformę, żeby w ogóle urealnić jej realizację, na 3 takie główne mniejsze części składowe. Po pierwsze, w tym roku chcemy przeprowadzić całą reformę dotyczącą krajowej sieci szpitali onkologicznych po to, żeby w drugiej połowie roku uruchomić już konkurs na doposażenie i modernizację tych szpitali. Oddzielnym pakietem są zmiany dotyczące krajowej sieci szpitali kardiologicznych i trzeci pakiet, który ma wejść w życie w 25 r., w ślad za czym mają być uruchomione konkursy. Dotyczy to ogólnie szpitali w celu właśnie przeprowadzenia ich restrukturyzacji. Chodzi o zmiany i urealnienie trochę koszyka świadczeń. Jest to duża zmiana *de facto* w tej reformie.

Trzecia taka reforma, o której również jest głośno w mediach i która ma przełożenie na zmiany w inwestycjach, to jest reforma, która pierwotnie nakładała podatek na właścicieli pojazdów spalinowych, natomiast ograniczając koszty społeczne reform, uzgodniliśmy z komisją, że podatek zamienimy na system zachęt, czyli idziemy w kierunku – ale cały czas rozmowa trwa, nawet dzisiaj o 16:00 jest spotkanie – zachęty dla osób prywatnych w przypadku nowych pojazdów do wynajmu bądź leasingu zeroemisyjnych pojazdów, a w przypadku używanych pojazdów zeroemisyjnych będzie też możliwość zakupu takiego pojazdu. Tutaj są proponowane bonusy za zezłomowanie spalinowego pojazdu, bonusy wynikające z poziomu dochodów danej osoby. Idziemy więc w kierunku zachęt do przestawiania się na zeroemisyjny transport, a nie karania za używanie pojazdów spalinowych.

W części dotyczącej inwestycji zaszły pewne realokacje w KPO, które jednakże nie mają żadnego wpływu na całkowitą kwotę finansowania ani w części dotacyjnej, ani w części pożyczkowej. Te realokacje wynikają między innymi z decyzji o przesunięciu inwestycji, która obecnie jest w części dotacyjnej i która dotyczy gospodarki niskoemisyjnej i elektromobilności. Ta inwestycja jest kojarzona z projektem Izera. Z części dotacyjnej została przeniesiona do części pożyczkowej. Głównym powodem, już od razu uprzedzając ewentualne pytania, takiej propozycji jest po prostu niewykonalność tej inwestycji w terminie KPO. Przeniesienie jej do części pożyczkowej stwarza możliwość realizacji projektów *de facto* po 26 roku, czyli zamiana tej inwestycji na instrument finansowy umożliwia zakończenie jej na etapie podpisywania umów, a potem realizacja projektów jest nawet przez 30 lat po zakończeniu KPO, dopóki nie spłacimy jako kraj pożyczki. To przesunięcie inwestycji dało nam zwolnione ponad 1113 mln euro w części dotacyjnej, które alokowaliśmy, albo raczej proponujemy alokować. O 600 mln euro chcemy zwiększyć inwestycje ministerstwa rozwoju... rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, która dotyczy zabezpieczenia bezpieczeństwa żywności. Chodzi tutaj między innymi o dodatkowe 86 centrów dystrybucyjno- magazynowych i rynków hurtowych, dodatkowych 30 MŚP z sektora rolno-spożywczego, ponad 5300 rolników i rybaków, którzy mieliby otrzymać wsparcie na poprawę swojego wyposażenia dotyczącego produkcji, przechowywania i przetwarzania żywności. Stawiamy tutaj również na edukację rolników w zakresie rolnictwa 4.0. Na to więc ma iść 600 mln euro. O 140 mln euro zwiększamy alokację inwestycji dotyczącej termomodernizacji budynków wielorodzinnych. Jest to inwestycja, która cieszy się bardzo dużą popularnością i brakuje *de facto* już środków, żeby zabezpieczyć je na zgłoszone projekty, więc to nam da w sumie ponad 700 000 mieszkań w tych budynkach, które skorzystają na termomodernizacji. Na dopłaty do samochodów elektrycznych, o których już mówiłam, chcemy przeznaczyć prawie 374 mln euro, co ma nam wygenerować zgodnie z... 373,75 mln euro, co ma nam wygenerować tak, jak obliczamy, około 46 tys. aut elektrycznych, które zostaną albo właśnie tak, jak powiedziałam, w przypadku używanych nabyte, albo w przypadku wszystkich innych, wynajęte bądź leasingowane.

Proponujemy również przeniesie inwestycji dotyczącej szpitali powiatowych, które zajmują się... specjalizują się w opiece długoterminowej i opiece geriatrycznej z części pożyczkowej właśnie do części dotacyjnej. Jest to jedna z tych inwestycji, która jest objęta pełnym finansowaniem budżetu państwa, czyli *de facto* płacimy pożyczkę,

ale budżet dokłada do tego, więc założyliśmy, że po prostu przesuniemy ją do części grantowej i zwiększymy alokację do 300 mln. To są więc te 300 mln dla szpitali powiatowych, żeby te oddziały opieki długoterminowej i geriatrycznej tworzyć i modernizować. Dodatkowo środki – ponad 40 mln euro, chcemy przeznaczyć na pulę prawie 90 tys. bonów na laptopy dla nauczycieli. To jest grupa nauczycieli z klas 1-3 szkoły podstawowej, która nie była objęta tą pulą bonów zaproponowaną do tej pory. Chcemy więc włączyć tę grupę nauczycieli. Rozmawiamy również – to są takie techniczne rzeczy – z Komisją, żeby nie mówić tylko o laptopach, ale również o tabletach. Zwiększamy pulę o ponad 127 mln na projekty dotyczące administracji. Tutaj między innymi chodzi o wdrożenie tego projektu Ministerstwa Finansów dotyczącego krajowego systemu e-faktur, który ma który zafunkcjonować w 2026 r. i upowszechnianie wdrażanie elektronicznego obiegu dokumentów w jednostkach administracji samorządowej. Te więc środki mają służyć realizacji głównie tych dwóch projektów.

W części pożyczkowej ta pula środków również się nie zmieniła, czyli cały czas podtrzymujemy tę pożyczkę 35 mld euro, natomiast doszło tam do pewnych mniejszych przetestowań, ale o tym może już nie będę tak w szczegółach opowiadać. Może ważne jest to, że w części pożyczkowej zrezygnowaliśmy z realizacji inwestycji dotyczącej sektora leków i wyrobów medycznych, tak zwane API, głównie ze względu na opóźnienia właśnie w uruchomieniu tej inwestycji. Nie było tam również reformy, która przedstawiała listę API i de facto ta inwestycja stała się po prostu niewykonana w terminie 2 lat.

Jeżeli chodzi natomiast o zmiany w inwestycjach, które dotyczą raczej przededefiniowania zakresu czy wskaźnika, to jest ich trochę, ale z takich najważniejszych to może powiem o inwestycji, która ma się zakończyć wprowadzeniem, uchwaleniem w 80% gmin w Polsce, ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego. Mimo, że jest ustawa, która nakłada ten obowiązek na gminy do końca 2025 r., to realne perspektywy na zrealizowanie końcowego wskaźnika w takim wymiarze są... krótko mówiąc, nie ma szans. Jeżeli miałabym oceniać, co jest najtrudniejsze w dalszych rozmowach z komisją, to powiem państwu, że to. Wynegocjowanie bądź niższego wskaźnika bez utraty alokacji, bo jednak wszystkie gminy zaczną pracę i za tę pracę mają otrzymać wsparcie... Zaproponowaliśmy więc, żeby mówić o 30% gmin, i 80% tych, które rozpoczną proces i opublikują ten projekt w Biuletynie Informacji Publicznej, natomiast prowadzimy, powiedzmy, negocjacje z komisją, które skończą się jakimś innym finalnym wskaźnikiem, niż zaproponowany przez nas.

Z takich jeszcze innych zmian to dokładamy dodatkowy terminal serwisowy w Darłowie, czyli oprócz Ustki i Łeby chcemy finansować trzeci, który już jest gotowy do uruchomienia w Darłowie. To są te terminale, porty serwisowe, które służą pod przyszłe farmy wiatrowe na morzu. Negocjujemy również z komisją kwestie dotyczące terminala w Gdańsku, który jest takim terminem instalacyjnym, głównym terminalem pod instalowanie tych farm wiatrowych. Próbuje przekonać komisję do tego, żeby nie mówić o oddaniu terminalu do końca czerwca do użytku, tylko o zakończeniu prac betoniarskich. Tak, czyli kwestia... uzgadniamy szczegóły, jak ma wyglądać ten odbiór tego portu, żeby komisja była w stanie za to zapłacić. Nie wiem, są jakieś takie mniejsze rzeczy dotyczące zmniejszenia ilości... po prostu ze względu na trochę wzrost kosztów... głównie na wzrost kosztów części inwestycji po prostu rozmawiamy z komisją, żeby jednak obniżyć finalne wskaźniki. Na przykład dotyczy to terminali intermodalnych, gdzie jest z 8 na 5, ale za to Ministerstwo Infrastruktury chce usunąć dodatkowych 180 wąskich gardeł na przejazdach kolejowych. To są więc takie techniczne rozmowy. Ważne jest to, że ten duży taki instrument dotyczący gospodarki niskoemisyjnej i elektromobilności w całości de facto przechodzi do części pożyczkowej. Teraz ma się nazywać „Przemysłem dla transformacji”, ale zakres finansowania jest ten sam. To są różne komponenty i wsparcie gospodarki pod produkcję właśnie różnego rodzaju pojazdów zeroemisyjnych, ale również pod magazynowanie energii, pod produkcję OZE, więc to jest taki duży instrument finansowy, który będzie w części pożyczkowej jeszcze w tym roku pewnie już uruchomiony.

Mniej więcej to są te zmiany, o których mogę państwu powiedzieć. Tak, jak mówię, jesteśmy cały czas na etapie rozmowy. Zakładamy, że za miesiąc o tej porze już wszystko będzie przesądzone i będzie znany finalny zakres tej rewizji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję pani dyrektor za szczegółowe przedstawienie tych zmian. Rzeczywiście zmiany są dość obszerne. Jeśli państwo pozwolicie, chciałbym parę aspektów doprecyzować. Za chwilę dalej będziemy kontynuować tę dyskusję. Były konsultacje społeczne. One trwały blisko miesiąc. Jak wiele było tych osób, które... jak wiele uwag zostało zgłoszonych w tych konsultacjach i tak naprawdę czego one w głównej mierze dotyczyły? Myślę, że taka informacja byłaby ciekawa i ważna. Rozumiem, że po zatwierdzeniu (ten lipiec-sierpień, jak wspomniała pani dyrektor) nowe aneksy do umów dopiero wtedy będą podpisane, jeżeli chodzi o...? Chciałbym również to doprecyzować.

I jeszcze ten temat, który mnie zainteresował, czy właściwie dwa tematy, to jest ten bon senioralny. Rzeczywiście była ta koncepcja. Chciałbym wprost dopytać, czy tam są jakieś konkretne zmiany w tym bonie senioralnym? W jaki sposób on będzie funkcjonować? Czy to jest bardziej tylko zmiana, jeżeli chodzi o finansowanie? Jeżeli tutaj moglibyśmy jeszcze usłyszeć kilka zdań właśnie na ten temat, bo myślę, że to niezwykle ważne właśnie, żebyśmy wiedzieli, na jakich zasadach to będzie funkcjonować, bo jak dobrze zrozumiałam, od 1 stycznia 2026 r. I jeszcze temat oczywiście Funduszu Elektromobilności. Chciałbym doprecyzować, czy te 1113 mln euro to będzie w ramach Funduszu Elektromobilności czy on został wyodrębniony właśnie na te zadania, o których wspomniała pani dyrektor.

I jeszcze – to już ostatnie pytanie – temat oczywiście wsparcia i dopłat do używanych samochodów elektrycznych. Skąd w ogóle pojawił się ten pomysł dopłaty do używanych? Czy są jakieś ograniczenia w związku z tym? Czy te dopłaty będą tyczyć się wszystkich, jakichkolwiek samochodów? Mówiąc krótko, czy nie ma takiej obawy, że będą trafiały na polski rynek do Polski jakieś właśnie stare samochody elektryczne, które niekoniecznie są sprawne technicznie i jeszcze będą te dopłaty serwowane? Skąd w ogóle pojawił się pomysł? Kto to zaproponował, żeby dopłacać do używanych – to jest istotna rzecz – samochodów elektrycznych?

Ja tyle. Nie wiem, czy teraz pytania czy dalej kontynuacja? Pani dyrektor, bardzo proszę, wobec tego.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Dobrze. Najpierw więc o konsultacjach. Ja mam całą prezentację o tym, co zostało zgłoszone w konsultacjach, ale może już nie będę o tym tak opowiadać. Zgłoszonych zostało ponad tysiąc uwag. Były również wysłuchania publiczne, gdzie każdy tak naprawdę obywatel mógł 8 kwietnia zgłosić swoją uwagę. Większość uwag pochodziła z samorządów – 318. 300 to osoby prywatne. Tak naprawdę największą uwagę przykuła właśnie, po pierwsze, propozycja zmian w reformie dotyczącej wprowadzenia dla JST obowiązku zakupu wyłącznie zeroemisyjnych pojazdów do transportu publicznego, bo proponowaliśmy na początku, żeby ten obowiązek dotyczył 90% floty, a nie 100%. Ostatecznie komisja na to nie zgodziła się i przesunęliśmy tylko termin wejścia w życie tego obowiązku na 26 r. Główna uwaga skupiła się właśnie na tym podatku od zanieczyszczających pojazdów. Były oczywiście głosy za tym, żeby usunąć ten podatek, ale również na przykład organizacje zielone wyrażały sprzeciw, żeby z tego podatku rezygnować ze względu na to, że potencjalnie nie będzie eliminacji tych starych pojazdów zanieczyszczających z dróg. Mnóstwo rzeczy zgłaszanych w trakcie rewizji dotyczyło wprowadzania nowych zakresów do KPO, natomiast żeby również państwa nie zanudzać, mamy dosyć ograniczone możliwości, żeby nowe rzeczy na masową skalę wprowadzać do programu głównie ze względu na ramy czasowe realizacji. Musimy więc mieć pewność, że to, co włączamy, będzie wykonane w ciągu 2 lat, ale również na samą naturę tego instrumentu odbudowy, którym nie można finansować wszystkiego. To, co nam wiąże ręce, to są zasady rewizji, czyli po naszej stronie musimy za każdym razem, kiedy proponujemy zmianę wykazywać przed komisją tak zwane obiektywne okoliczności, czyli co się wydarzyło innego niż

wybory w Polsce, że uzasadnia zmiany w danej reformie albo w inwestycji. Z tego więc powodu wiele postulatów nie mogliśmy uwzględnić, ale... w razie czego mogę przekazać taką szczegółową informację. Były również uwagi dotyczące wydłużenia terminu realizacji KPO, co jest, póki co niemożliwe.

Jeżeli chodzi o aneksowanie umów, to jeżeli dobrze zrozumiałam, w ślad za decyzją wykonawczą zatwierdzającą zmienione KPO dla Polski, którą muszą zaakceptować państwa członkowskie, dojdzie do aneksowania umowy finansowej i umowy pożyczkowej z komisją. To tak, jak mówiłam, umożliwi nam wysłanie kolejnych wniosków o płatność. Natomiast rewizja nie ma większego wpływu na umowy podpisane już z beneficjentami, czyli nie będziemy wymagać żadnego aneksowania. Ona po prostu dołoży środków tam, gdzie na przykład są wybrane projekty, a brakuje środków na podpisanie tych umów, więc z punktu widzenia płynności wdrażania programu nie widzimy większego wpływu.

Seniorzy, bon senioralny. Bon senioralny będzie elementem dużej reformy opieki długoterminowej, do której przeprowadzenia... i zakres tej reformy zidentyfikował właśnie Bank Światowy w niezależnym raporcie. Oczywiście ta reforma jest planowana na lata do przodu, bo ona obejmuje szereg aspektów i jest również bardzo kosztowna, natomiast to, co ma się zadziać w ramach KPO, tak, jak powiedziałam, z początkiem 2026 r. mają wejść standardy opieki, ale również ma być zaproponowany jakiś taki system finansowania, który zapewni stałe źródło finansowania opieki długoterminowej. Będziemy więc o tym systemie, o tych ramach finansowania jeszcze z komisją rozmawiać, ale elementem tego systemu jest ten bon senioralny, który de facto nie będzie finansowany z KPO, czyli na to muszą być przeznaczone środki z budżetu państwa, ale to będzie uregulowane i usankcjonowane w ramach reformy wdrożonej w KPO. Dodatkowych więc środków na finansowanie tego bonu nie ma.

E.111 to tak, jak powiedziałem, przenosimy z części dotacyjnej do części pożyczkowej dokładnie tę inwestycję z bardzo podobnym zakresem, który był w części dotacyjnej. Tam więc jest również wsparcie i producentów pojazdów, ale nie tylko elektryków, lecz wszystkich rodzajów pojazdów elektrycznych, i wsparcie przedsiębiorców, którzy produkują komponenty na przykład pod rozwój elektromobilności w Polsce, ale również wsparcie producentów, którzy działają w obszarze produkcji odnawialnych źródeł energii, magazynów tej energii. To więc wsparcie gospodarki to jest ... ta inwestycja jest wprost nastawiona na stymulowanie produkcji w kluczowych obszarach transformacji energetycznej. To nazywa się tak, jak powiedziałam, przemysł dla transformacji energetycznej. Całość tych środków będzie wprowadzona do instrumentu finansowego, którego zarządcą ma być Bank Gospodarstwa Krajowego. Po prostu ten bank będzie uruchamiał konkursy, nie wiem, czy według jakiejś tam linii tematycznych czy to będzie po prostu jeden konkurs. To się przesądzi w najbliższych miesiącach.

Teraz używane samochody. Mówiąc szczerze, wszystkie te propozycje pochodzą od właściwych resortów, czyli od Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Oczywiście nie jest intencją, żeby zalać polskie drogi starymi elektrykami z Europy Zachodniej. Dlatego rozmawiamy cały czas o tych parametrach z Komisją Europejską, natomiast wstępnie jest założenie, że nie mogą to być pojazdy starsze niż czteroletnie, jeżeli mówimy o nabywaniu samochodów używanych. Jest również limit cenowy. Wydaje mi się, że głównie intencja polegała na tym, żeby nie zmienić podatku, który miał dotknąć osoby, powiedzmy – już nie powiem, że najuboższe, bo ja również jeżdżę trzynastoletnim dieslem – które mają właśnie w posiadaniu stare diesle, na instrument, który będzie do wzięcia tak naprawdę tylko przez tę wyższą klasę, która może sobie pozwolić na zakup nowych samochodów. Chodziło więc o to, żeby tak skroić tę ofertę, żeby była potencjalnie atrakcyjna dla osób, które mogą sobie pozwolić na zezłomowanie starego samochodu, za co dostaną dodatkowy bonus na 10%, i są również zainteresowane kupnem elektryka w takich cenach porównywalnych do cen sama samochodów emisyjnych. Myślę więc, że to było u podstawy tej propozycji. Proponowaliśmy również takie mechanizmy dotyczące złomowania pojazdów, natomiast komisja przytaczała nam przykłady innych krajów, gdzie w ogóle takie instrumenty finansujące tylko i wyłącznie złomowanie pojazdów nie zadziałały, nie wyeliminowały z dróg większej ilości tych pojazdów, dlatego tutaj jest taki instrument

mieszany, który daje bonusy właśnie za wyeliminowanie takiego starego samochodu z obiegu.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo. To rzeczywiście jest temat ministerstwa klimatu. Myślę, że zaprosimy na posiedzenie naszej podkomisji stałej przedstawiciela ministerstwa klimatu, gdzie będziemy o te sprawy dopytywać. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (KO):

Ja zdaję sobie sprawę, że jesteście w dosyć trudnej sytuacji związanej z ramami czasowymi i oczywiście zdolność wykorzystania środków finansowych na pewno jest jednym z elementów, które przyświecają tej rewizji. Niemniej jednak mam parę wątpliwości. Ale na początek chciałbym, abyśmy dostali jako członkowie podkomisji pisemną informację, jakie były kierunki przesunięcia i główne korekty reform. To po pierwsze. Po drugie, ja chcę powiedzieć, że podzielam pogląd pana przewodniczącego nie tylko w zakresie używanych samochodów, ale również chcę powiedzieć, że mam duże wątpliwości co do finansowania na przykład chińskiej gospodarki. Uważam, że środki te w pierwszej kolejności powinny iść na wzmacnianie europejskiej gospodarki. Wiemy jak na rynku pojazdów elektrycznych przesuwają się udział w rynku na rzecz podmiotów chińskich. To również dotyczy w dużej mierze samochodów w Polsce. Prognozy są takie, że to będzie radykalnie rosło.

Ale czego mi brakuje? Wydaje mi się na przykład, że rozjeżdżają nam się pewne polityki. Z jednej strony Ministerstwo Klimatu i Środowiska opublikowało projekt rozporządzenia, który zakłada, że do 2030 r. wszystkie piece na paliwa stałe, konkretnie na węgiel, muszą być wyeliminowane. Równolegle powinien być przygotowany program „Czyste powietrze”, który powinien mieć zdolność sfinansowania wymiany kotłów. Wszystkich. To znaczy, nie ma możliwości, że z jednej strony wprowadzimy obwarowania, czyli zdecydujemy, że trzeba zmienić podejście i przestawić się na inne źródła, a z drugiej strony nie będziemy mieli programu, który będzie zapewniał wsparcie dla gospodarstw domowych na zmianę tego źródła ciepła. Wydaje mi się, że to „Czyste powietrze” ma dzisiaj za mało środków. To po pierwsze.

Pani mówiła o przesunięciu 140 mln euro na termomodernizację obiektów wielorodzinnych, tak? Gospodarstw domowych w mojej ocenie, ale mniejsza o to. Powiedziała pani, że będzie z tego 700 tys. zrobionych? Nie ma możliwości. To jest 1 tys. dotacji. Za 1 tys. dotacji to naprawdę okna pani nie wymieni. To znaczy, coś się rozjeżdża. Nie wiem, 140 mln to jest stanowczo za mało. To samo jest z termomodernizacją obiektów oświatowych. W pierwotnym jeszcze planie do KPO wprowadzona była podobna wartość finansowa i ona dawała możliwość zrealizowania 300 szkół... w szkole. Kiedy porównamy, ile mamy szkół i potrzeb, to po prostu to się rozjeżdża. W skali regionu to jest 15-20 projektów inwestycyjnych. To znaczy, wydaje mi się, że to nie przyniesie skutku, bo albo redukujemy interwencję do konkretnych obszarów, ale zapewniamy im zdolność finansowania w szerokiej skali... Tak mi się wydaje.

To samo dotyczy szpitali powiatowych. Ja nie rozumiem, powiem szczerze, to nie jest uwaga do pani dyrektora obecnego rządu, że przez 2 lata było blokowane w ogóle, że nie uruchomiono tych środków, prawda? Za chwilę będą problemy z wykorzystaniem tych środków finansowych, a przecież szpitale to są inwestycje, przynajmniej z tego, co mam rozeznanie w Małopolsce, w pełni przygotowane i tam w blokach startowych wszyscy stoją, żeby aplikować o te środki i szybko te projekty inwestycyjne zrealizować. Wydaje mi się, że nie wiem, można by było również pomyśleć, bo to jest dzisiaj wyzwanie ogromne dla samorządów nie tyle o wymianie, co o potrzebie zakupu pociągów dla kolei regionalnych, dla przewozów regionalnych, autobusów. Jest potrzeba w ogóle zakupu po to, żeby zorganizować transport zbiorowy, bo my mamy również taką blokadę, że nie tylko to co jest obsługiwane starymi, trzeba wymienić, ale trzeba zapewnić również tabor na zupełnie nowe. Czy braliście państwo to pod uwagę? Tak, jak mówię, ja mam świadomość, że rok 2026, czyli ta perspektywa tak naprawdę 30 miesięcy, jest jakąś wyrocznią i trzeba to jak gdyby zsynchronizować, bo nie wszystko można pozmienić, ale również

żeby jednak z innymi politykami zsynchronizować maksymalnie, żeby osiągnąć po prostu w krótkim czasie jak największy efekt. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Dobrze. Próbujemy synchronizować wsparcie z KPO przede wszystkim z programami polityki spójności, które są w już uruchomione. Naprawdę to jest dużym wyzwaniem, żeby znajdować te linie demarkacyjne, bo założenie 2 lata temu, kiedy program był negocjowany, było głównie demarkacji terminowej, czyli najpierw miał się uruchomić KPO, a potem te programy operacyjne. Ze względu na opóźnienie KPO wiele obszarów uruchamia się w ten sam sposób w tym samym czasie. W przypadku czystego powietrza – to akurat mogę państwu powiedzieć – że to była inwestycja, która najwcześniej otrzymała finansowanie z KPO i na obecnym etapie ona już z tego finansowania wychodzi, czyli już jesteśmy prawie z pełną realizacją wskaźników. Tam jest prawie pół miliona gospodarstw, które miały otrzymać środki na wymianę źródeł ciepła łącznie bądź rozłącznie z termomodernizacją budynku, a tym komponentem, który chcemy rozwijać, to jest właśnie komponent dotyczący budynków wielomieszkalnych, który jest finansowany przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w ramach programu „Termo”. Te dane, które panu podałam, to właśnie są z MRiT, które docelowy wskaźnik podniosło z 500 tys. mieszkań do 1200 tys. To mamy wpisane jako finalną wartość w tej inwestycji.

Jeżeli chodzi o zgranie tego z innymi politykami, to tak, jak powiedziałam, potencjalnie środki z KPO na zwiększanie jeszcze ilości taboru są, ale chciałam powiedzieć, że w poprzedniej rewizji dorzuciliśmy pieniędzy na tabor regionalny dla JST. Tramwaje właśnie się otwierają i inwestycja dotycząca tramwajów o wartości 200 mln euro jest finansowana. Dwa konkursy NFOŚ na autobusy zeroemisyjne zostały już rozstrzygnięte. Jeżeli te autobusy jeszcze nie dojechały, to niedługo dojadą. Ale co jest jeszcze problemem, żeby zwiększyć wolumen tego taboru, to są moce produkcyjne. Mierzmy się więc teraz z sytuacją... Właśnie dyskutujemy z komisją... Tak, naprawdę wczoraj było takie spotkanie techniczne. My więc nie jesteśmy w stanie. Mamy pieniądze, są potrzeby, a nie jesteśmy w stanie ze względu na ograniczone moce produkcyjne dowieźć tych wagonów czy autobusów, czy tramwajów na czas. Rozmawiamy teraz z komisją, jak inaczej zapisać te wskaźniki, żeby nie mówić właśnie o dostarczonym do jakiegoś miasta autobusie, tylko właśnie po jakichś jazdach testowych. Dosłownie o tym była wczoraj rozmowa, jak to zapisać, żeby to było o kilka miesięcy wcześniej, które nam pozwolą rozliczyć te inwestycje. Zgadza się więc, że wszyscy mamy teraz potrzeby i pęd ku tej zeroemisyjności to potęguje, ale czas trwania KPO jest taki, jaki jest, i więcej się nie da wyprodukować po prostu.

Jeżeli chodzi o długoterminową opiekę, to głównym powodem nieuruchomienia – nie chcę usprawiedliwiać Ministerstwa Zdrowia..., ale ta inwestycja nie ruszyła dlatego, że to jest część pożyczkowa i system finansowania zaproponowany przez Ministerstwo Finansów zakłada, że uruchomienie inwestycji pożyczkowych miało nastąpić w momencie otrzymania refundacji z komisji. Czyli tak, jak było prefinansowanie zaproponowane przez budżet państwa do części dotacyjnej, czyli PFR dostawał środki krajowe, żeby rozpocząć inwestycje, tak nie było tego prefinansowania dla części pożyczkowej. To były... To po prostu rzutowało nie tylko na tę inwestycję, ale na wszystkie inwestycje pożyczkowe, które czekały na środki z Komisji Europejskiej, które wpłynęły pod koniec ubiegłego roku.

Poseł Marek Sowa (KO):

Na szpitala będą pożyczki, a nie dotacje?

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Teraz? Tak, jak powiedziałam...

Posel Marek Sowa (KO):

Finalnie.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Finalnie to będą... Z punktu widzenia szpitali to zawsze miały być dotacje, tylko to jest część pożyczkowa...

Posel Marek Sowa (KO):

...przez państwo gwarantowana.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

...którą miał refinansować budżet państwa, a teraz tę inwestycję przenosimy do części dotacyjnej, żeby odciążyć budżet państwa i podwajamy alokację. Zgodnie więc z informacjami z Ministerstwa Zdrowia ten konkurs jest właściwie już gotowy i ma być za chwilę uruchomiony, więc jest szansa, że szpitale skorzystają.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Będę proponować, żebyśmy na ten temat oddzielne posiedzenie podkomisji... Pan poseł Gabriel, bardzo proszę.

Posel Patryk Gabriel (KO):

Pani dyrektor, ja mam takie pytanie trochę uszczegóławiające ze względu na moje doświadczenia zawodowe związane z samorządem. Ja chcę państwu powiedzieć, że tramwaje w Polsce jeżdżą w 32 miastach. Ja rozumiem, że są bardzo ważne, i akurat jestem w tej drużynie, która nie jest za dieslem. Również mam trzynastoletniego... na benzynę, ale z tych samych względów, co pani dyrektor. Natomiast jest inny problem, który teraz mi się jawi jako osobie odpowiedzialnej również za nadzór nad taką spółką o tradycyjnej nazwie PKS. Problemem dzisiaj być może dla nas jest kłopot z dojazdem do miast, do centrum, do szkół, na uniwersytety, do miejsc pracy z tych mniejszych miejscowości. To znaczy, padł nam kompletnie transport publiczny. On był teraz dotowany przez ostatnie lata jakimiś tam niedoskonałymi, ale jednak sprawdzającymi się w jakim sensie znacznymi subsydiami, natomiast wymiana taboru... Ten tabor przeciętnie ma... to znaczy, jest na pewno pełnoletni. On ma około 20 lat i nie spełnia żadnych standardów związanych z kwestiami ekonomicznymi. Jeżeli jest utrzymany wymóg zeroemisyjności, a zatem będą to mogły być tylko autobusy elektryczne bądź wodorowe kilkukrotnie droższe i z kłopotem z tankowaniem, bo to są fakty. Elektryczny autobus do PKS się nie nadaje ze względu na zasięg. To jest parametr, który... Tak naprawdę inwestujemy w te miejsca, które są na tyle bogate – ja mówię o tych samorządach, które są na tyle bogate – że są w stanie ten swój transport wewnątrz miast udoskonalać, wymieniając tabor. Niestety ta Polska powiatowa w tym rozdaniu gdzieś nam znika, jak zrozumieć, bo być może zaraz pani powie, że nie znika i że jest jakiś wytrych, który pozwoli na to, żebyśmy... W tym RPO – to się teraz inaczej nazywa – pomorskim mieliśmy tak, że uznaliśmy, że autobusy na sprężony gaz ziemny są również ... dostaliśmy z tej komisji stosowne dokumenty, które potwierdzały, że również można subsydiować zakup takich autobusów. Ze względu na wojnę i na Putina dzisiaj autobusy na gaz ziemny to nie jest realny projekt. Mam więc pytanie dotyczące tego transportu poza miastami, poza tramwajami, poza MZK czy jak byśmy nazwali te przedsiębiorstwa.

I drugi. Ja rozumiem, że ta kwestia bardzo istotna z punktu widzenia samorządów, które na końcu zajmują się ludźmi starszymi, ludźmi opuszczonymi, ludźmi w potrzebie często również przy użyciu takich instytucji jak domy pomocy społecznej i różne inne tam centra instytucjonalne i one są niedofinansowane, wymagają ogromnych nakładów... ja rozumiem że ta kwestia dotycząca bonu senioralnego... ogólna idea jest taka, żeby deinstytucjonalizować te historie, co jest bożkiem Komisji Europejskiej absolutnie nieprzystającym do realiów Polski, naszej ojczyzny ze względu na przykład na brak *staffu*, ze względu na brak wykształconych odpowiednio opłacanych ludzi. Rozumiem, że to jest reforma konieczna jako element tego KPO, żeby w ogóle móc z tych pieniędzy

na odbudowę Europy skorzystać, ale niefinansowana, czyli to jest warunek, który mamy sobie sfinansować sami, tak? ... Dzięki.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Nie ma bezpośrednio w KPO inwestycji dotyczącej... to znaczy, jest ta inwestycja dotycząca szpitali powiatowych i oczywiście ta inwestycja jest powiązana z reformą dotyczącą opieki długoterminowej. Dlatego tę reformę musimy przeprowadzić, żeby nie utracić środków na inwestycję dotyczącą szpitali powiatowych, ale tak, jak powiedziałam, ten bon senioralny jest tylko jednym z elementów tego systemu finansowania, który – jutro jeszcze będziemy o tym rozmawiać z komisją – który mamy dookreślić w ramach tej reformy. Jak rozumiem, ta reforma wprowadzona do końca 2025 r. będzie stanowiła właśnie podwaliny finansowania tego systemu, ale to finansowanie będzie musiało pochodzić z budżetu państwa – będzie realizowane już po terminie wdrażania KPO. Bezpośrednio więc żadnego związku finansowego nie ma, ale te ramy prawne mamy ustanowić, żeby nie utracić...

Posel Patryk Gabriel (KO):

Tak uzupełniając, czy te oddziały w tych szpitalach powiatowych to są oddziały stricte... one muszą spełniać warunki, być wpisane w NFZ jako oddziały geriatryczne, czy to również będzie znaleźć... czy to są ZOL-e... czy mogą być ZOL-e, czy... bo wie pani, dzisiaj w Polsce jest tak, że te funkcje spełniają tak naprawdę oddziały wewnętrzne niestety. One nie są do tego dedykowane, ale tych oddziałów geriatrycznych – nie chcę się na statystyki powoływać – jeszcze jakiś czas temu, jak się tym bardzo interesowałem, było kilka, bo i geriatrów w Polsce mamy – nie wiem – również kilkudziesięciu, tak szczerze powiedziawszy, nie? Jeżeli więc wpisujemy sobie taki warunek formalny, że musi być geriatra – oddział z wszystkimi, to w ogóle tego nie zrealizujemy. To znaczy, *no chances*.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

To nie są tylko i wyłącznie środki na oddziały opieki długoterminowej funkcjonujące, ale również na dostosowanie oddziałów w szpitalach powiatowych do takiej opieki. Szczegółów nie znam, ale zakładam, że widzimy potencjał, skoro podwajamy alokację. To była propozycja Ministerstwa Zdrowia, które widzi potencjał, żeby tę infrastrukturę w tych szpitalach budować właśnie pod potrzeby lokalnej społeczności. Natomiast jeżeli chodzi o te autobusy podróżujące...

Posel Patryk Gabriel (KO):

Dalekobieżne.

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

...dalekobieżne, to dużo panu nie powiem, ale wiem, że jest – sprawdziłam – 377 mln euro. Mamy więc na zeroemisyjne do miast oraz nisko- i zeroemisyjne na taki transport dalekobieżny. To jest subinwestycja Ministerstwa Infrastruktury, ale nie pamiętam, ile tych...

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Będziemy o to dopytywać poszczególne ministerstwa. 32 miasta, gdzie funkcjonują tramwaje. Warto tutaj odnotować 3 miasta, gdzie funkcjonują trolejbusy, między innymi Lublin.

Posel Patryk Gabriel (KO):

I Gdynia.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Rozumiem, że również to jest uwzględnione, jeżeli chodzi o tę zeroemisyjność, ale o to będziemy dopytywać Ministerstwo Infrastruktury. Patrząc na zegarek, ale chciał-

bym jeszcze, korzystając z okazji, że jest przedstawiciel Związku Miast Polskich – dużo rozmawialiśmy o transporcie publicznym – dopytać o te 127 mln euro na cyfryzację samorządów. Czy to jest na elektroniczny obieg dokumentów tylko i wyłącznie czy to również uwzględnia właśnie zajmowanie się sprawami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego? Czy tutaj skupiamy się na tym elektronicznym obiegu dokumentów i na to będą przeznaczone te pieniądze?

Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Monika Dołowiec:

Plany zagospodarowania przestrzennego to jest oddzielna inwestycja. Tam jest chyba 366 mln. Większa część jest właśnie na zlecenie tych prac przez gminy i przygotowanie samych planów. Tak, jak Ministerstwo Rozwoju i Technologii, które jest odpowiedzialne, zapowiadało wczoraj, do końca tego... w tym tygodniu powinien być ogłoszony konkurs dla gmin, dotyczący właśnie środków na przygotowanie tych planów. Do końca miesiąca chcą ogłosić konkurs na przeprowadzenie szkoleń, studiów dla planistów, którzy mieliby pomagać gminom. To jest więc oddzielna inwestycja, oddzielne środki. Natomiast EZD tak, jak powiedziałam, to jest w pakiecie jeszcze z projektem Ministerstwa Finansów. Szukam teraz tych informacji. ... Jest 45 mln euro na EZD. To nie jest na systemy. To jest na wdrożenie, ale na takie doradztwo, oprogramowanie, przeszkolenie. To jest taki pakiet miękkich działań który ma... Nie, sprzętu tam chyba nie ma. Niczego o sprzęcie nie słyszałam. Projekt więc jest, ale nie ma zakupu sprzętu – jest tylko takie doradztwo i wdrożenie tego w jednostkach administracji.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję za tę dyskusję. Bardzo dziękuję również państwu posłom za niezwykle merytoryczną i aktywną dyskusję. Dziękuję również, że właśnie w taki sposób mogliśmy dyskutować. Dzięki temu dowiedzieliśmy się dużo ciekawych rzeczy. Dziękuję pani dyrektor za przedstawienie tych informacji. Przypominam o wniosku, który złożył pan poseł Sowa i który jak najbardziej akceptujemy, czyli prośba o przygotowanie na piśmie tych informacji. Jak wspomniałem, na kolejnych posiedzeniach podkomisji stałej będziemy już skupiać się bezpośrednio na poszczególnych ministerstwach, gdzie będziemy omawiać te propozycje, te zapisy, te rzeczy, które zostały przyjęte i są uwzględnione.

To tyle. Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie podkomisji stałej do spraw monitorowania wykorzystania środków unijnych. Dziękuję bardzo.